

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Maarja Maranik
Põhja-Pärnumaa valla volikogu
maarja.maranik@pparnumaa.ee

Teie 30.01.2026
Meie 16.03.2026 nr 20-1/768

Vastus pöördumisele

Lugupeetud proua Maranik

Edastasite Justiits- ja Digiministeeriumile ning Rahandusministeeriumile avalduse koos lisadega haldusjärelevalve algatamiseks seoses Põhja-Pärnumaa vallavanema poolt sõlmitud käsunduslepinguga isikuga, kes Teie hinnangul teostab nimetatud lepingu kaudu sisuliselt valla abisekretäri ülesandeid. Lisaks viitate võimalikule huvide konflikti olukorrale.

Täname Teid pöördumise eest. Informatsioon kohalike omavalitsusüksuste osas on meile oluline.

Justiits- ja Digiministeeriumile teadaolevalt on Rahandusministeerium Teie käesolevale avaldusele vastanud ning selgitanud, et nende poolse järelevalvemenetluse alustamine teate ajendil on välistatud, kuna leping on sõlmitud. Seetõttu vastati Teie poolt esitatud küsimustele nagu nõustamispäringule ning anti sätte tõlgendus vastavalt [riigihangete seadusele](#) (RHS). Vastus baseerus sellel, kas kõnealune leping on oma sisult käsundus- või tööleping, sest riigihangete seaduse järgi ei pea RHS-i kohaldama, kui tegemist on töölepinguga (aga peab, kui tegemist on käsunduslepinguga). Rahandusministeeriumi seisukoht Teie avalduses esitatud osas on sarnane meie seisukohaga ehk, et kõnealuse lepingu näol võib olla tegemist nii käsundus- või ka töölepinguga.

Järgnevalt peame vajalikuks selgitada järgnevat. Vastavalt [Vabariigi Valitsuse seaduse](#) (VVS) § 75³ lõikele 1 teostab Justiits- ja Digiministeerium haldusjärelevalvet kohaliku omavalitsuse üksuste haldusaktide õiguspärasuse üle. Ministeeriumi poolt teostatava järelevalve eelduseks on VVS § 75³ lõikest 4 tulenevalt kohaliku omavalitsuse üksuse haldusakti õigusvastasus ja avaliku huvi rikkumine. Mõlemad eeldused peavad olema täidetud samaaegselt. Justiits- ja Digiministeeriumi pädevusse kuulub järelevalve vaid haldusaktide, mitte kohaliku omavalitsuse toimingute ega üldise tegevusetuse üle. Ministeerium saab oma pädevuse piires teha kohalikule omavalitsusele ettepaneku vaid haldusakti andmise, mitte toimingute tegemise kohta.

Põhja-Pärnumaa valla dokumendiregistrist nähtub, et vallavanem on vastuses nr 1-9/136-1 Teie pöördumisele seoses kõnealuse käsunduslepingu sõlmimisega selgitanud, et see allkirjastati Põhja-Pärnumaa valla nimel vallavanema Madis Koit poolt [Põhja-Pärnumaa valla põhimääruse](#) § 21 lõike 4 ning [kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse](#) (KOKS) § 50 kohaselt. Seejuures eelnimetatud põhimääruse kohaselt esindab vallavanem valda ja vallavalitsust ning sõlmib valla nimel lepinguid.

Riigikohtu põhiseaduslikkuse järelevalve kolleegium on otsuse nr [3-4-1-53-14](#) punktides 33 ja 34 selgitanud, et *huvide konflikt võib tekkida ka käsundus- või töölepingu alusel töötades ning teiselt poolt mitte kõigil juhtudel, kui valla- või linnavalitsus sõlmib töölepingu (või mõne muu tsiviilõigusliku teenuse osutamise lepingu) ei pruugi selle tagajärjel huvide konflikti tekkida*. Mistõttu võib volikogu liikme volituste lõppemine tuginedes huvide konflikti olukorrale riivata volikogu liikme õigusi põhjendamatult intensiivselt. *Seetõttu on lisaks üldistele tsiviilõiguslike lepingute tõlgendamise reeglitele ja põhimõtetele volikogu liikme ja linna- või valla ametiasutuse vahel sõlmitud lepingute tõlgendamisel oluline arvestada nii eesmärki vältida huvide konflikti kui ka tagada kohaliku omavalitsuse funktsioonide ja vastutuse lahusus*.

Kokkuvõttes ei tuvastanud Justiits- ja Digiministeerium käesoleval juhul õigusvastast haldusakti ning seetõttu ei tee Põhja-Pärnumaa Vallavalitsusele ettepanekut haldusaktide muutmiseks või tühistamiseks.

Lõpetuseks aga märgime, et volikogu liikmel tuleb oma poliitilise tahte realiseerimiseks lähtuda eeskätt KOKS-is sätestatud võimalustest, sh võimalusest esitada eelnõusid ja pöördumisi ning äärmuslikul juhul ka võimalusest alata KOKS §-s 46 sätestatud umbusaldusmenetlus. Omaavalitsuse sisesuhete pinnalt tekkivate vaidluste lahendamine valdkonna eriseaduses ettenähtud võimaluste kaudu aitab kaasa volikogu liikmete vastutuse tunnetamisele ning oma rolli teadvustamisele kohaliku omaavalitsuse kui terviku toimimises.

Avaldame lootust, et meie selgitavast vastusest on Teile abi.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Victoria Tamme
nõunik

Victoria Tamme 53523094
victoria.tamme@justdigi.ee